Poczta opłacona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI
WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. 187. Wilno, dnia 25 listopada 1929 roku.

Treść numeru:

----oooo000oooo----

--o0o--

I.ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

P r a s a ł o t e w s k a o L i t w i e i k w e s t j i w i l e ń s k i e j .

Organ nacjonalistów łotewskich "Latvis" w jednym z ostatnich numerów zamieścił artykuł pióra przywódcy nacjonalistów łotewskich Perga. Artykuł ten podajemy w streszczeniu:

Polityka prof.Voldemarasa względem państw bałtyckich nie odznaczała się szczególną przychylnością. Związek państw bałtyckich prof.Voldemaras nazwał "romantyką". Następnie na pytanie łotewskiego ministra spraw zagranicznych w sprawie zawarcia układu handlowego, prof.Voldemaras odpowiedział, że "nie ma czasu". Po zmianie rządu można było się spodziewać zmiany nieopartej na objektywiźmie litewskiej polityki zagranicznej. W rzeczywistości jednak to nie nastąpiło. Wszystkim jest wiadome, że nowy minister spraw zagranicznych dr. Zaunius był bliskim współpracownikiem prof.Voldemarasa w polityce zagranicznej. Podkreślił on to podczas pierwszego wywiadu z przedstawicielami prasy.

Ataki Litwy przeciw Łotwie i innym państwom bałtyckim z powodu zajmowanego przez nich stanowiska w kwestji wileńskiej zasługują na potępienie. Należy przyznać, że nieprzyjazne współżycie z Polską jedynie z powodu Litwy państwom bałtyckim nie opłaca się. Dobre stosunki między Polską a Łotwą są dla tej ostatniej bardzo ważne. Naturalnie żadne z państw bałtyckich nie przystąpi do jakiejbądź agresywnej kombinacji. Należy jednak przyznać, że Polska jest jedynym silnym sprzymierzeńcem państw bałtyckich. Jeżeli Litwa przypuszcza, że podczas konfliktu między Rosją a Polską odzyska Wilno, to nadzieje te są na niczem nieoparte. Ani obecna ani przyszła Rosja nie odda Litwie Wilna. Sama Litwa przez swą niespokojną subjektywną politykę oddaliła się od państw bałtyckich. Jest ona najsłabszem miejscem na wybrzeżu morza Bałtyckiego, z powodu jej dotychczas nie można zrealizować związku bałtyckiego, którego tak pragnął zmarły były premjer Łotwy Mejerowics.-

D o k o ł a r o k o w a ń z e s z w e d z k i m t r u s t e m w s p r a w i e m o n o p o l u z a p a ł c z a n e g o w L i t w i e .

Stan rokowań ze Szwedami w sprawie pożyczki i monopolu zapałczanego przedstawia się obecnie w ten sposób, że syndykat szwedzki nie udzielił jeszcze odpowiedzi na ostatnią propozycję rządu litewskiego co do pożyczki, zasadniczo jednak porozumienie już nastąpiło.-

W k o ł a c h d y p l o m a t y c z n y c h .

Poseł hiszpański w Litwie wyjechał na kilka tygodni w sprawach osobistych. Zastępuje go jako chargé d'affaires p.F.De Iturriaga.-

----oooo----

II.ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

P r z e m y s ł z a p a ł c z a n y w L i t w i e .

"Rytas" Nr.265 z dn.22.XI.r.b.Art.p.t."Przemysł zapałczany". Streszczenie:

Przed wojną na terytorjum Litwy były czynne trzy fabryki zapałek: dwie w Kownie i jedna w Wilnie. Po wojnie rynek litewski opanowały zapałki niemieckie. Po obciążeniu importu zapałek akcyzą, konjunktura miejscowych fabryk zapałek nieco się poprawiła, powstało nawet jeszcze kilka nowych fabryk, co jednak wpłynęło na zmniejszenie produkcji, wskutek czego fabryki pracowały w tygodniu 3 - 4 dni. Z fabryk litewskich największą jest"Etna", założona w 1903 r. Z początku produkowała ona 12 milj.pudełek rocznie, z biegiem czasu jednak produkcję zwiększała i w 1922 r. dosięgła cyfry 40 milj. pudełek. Wszelako od 1923 r. produkcja zmniejszyła się i wynosi obecnie 17 milj. pudełek na sumę 1.250.000 lt., zatrudnia około 80 robotników. Drugą z kolei jest założona w Litwie w 1874 r. fabryka "Bałkan". Produkuje po 13 milj. pudełek za 1.200.000 lt., zatrudnia 75 - 77 robotników.

Wśród fabryk, założonych po wojnie największą jest "Elektra", czynna od 1926 r. Produkuje 4 milj. pudełek, zatrudnia 30 robotników, obrót - 400.000 lt. Następnie - fabryka "Tilka", początkowo produkowała tylko czekoladę i cukierki, od 1923 r. - zapałki. Zatrudniała około 45 robotników. Produkcja - 75.000 dolarów. W 1927 r. "Tilkę" za 75.000 dolarów zakupiło założone przez szwedzki koncern zapałczany litewskie Towarzystwo zapałczane. Towarzystwo podniosło produkcję do 9 milj. pudełek rocznie. Zaspakaja ono największą część rynku litewskiego i jest groźnym konkurentem dla reszty fabryk litewskich dzięki doskonalszemu urządzeniu i wielkim kapitałom. Oprócz tego w Janowie jest jeszcze fabryka "Uran" z produkcją 12. milj. pudełek, zatrudniająca 65 robotników i druga - w Kłajpedzie z produkcją 18 milj. pudełek, zatrudniająca 60 - 70 robotników. Produkcja zapałek w Litwie przedstawia się następująco:

1923 r.	wyprodukowano	48	miljonów	pudełek
1924 r.	"	56,7	"	"
1925 r.	"	53,5	"	"
1926 r.	"	55	"	"
1927 r.	"	64	"	"

W 1927 r. produkcja znacznie podniosła się ze względu na to, że zapałki litewskie chętnie były nabywane w Anglji. W 1925 r. eksportowano do Anglji 1,1 milj. pudełek, w 1926 r. - 5,1 milj., w 1927 r. - 15 miljonów pudełek. Od 1927 r. produkcja zaczyna spadać, chociaż oficjalna statystyka prawie nigdy tego nie notowała. Eksport zmniejszył się z powodu presji szwedzkiego trustu. Konsumcja zapałek w Litwie ostatnio znacznie się zmniejszyła. Za 1.000 pudełek płaci się 86 lt. Niecały materjał do produkcji zapałek pochodzi z Litwy. Parafinę, calichloricum, fosfor i papier sprowadza się przeważnie z Niemiec i trochę z Łotwy, pudełka jednak robi się z litewskiej osiny. Produkuje je fabryka w Mołojkach, założona w 1908 r., zatrudniająca 106 robotników. Razem w przemyśle zapałczanym zatrudnionych jest zgórą 400 robotników, otrzymują oni dziennie mniejwięcej po 7 lt.-

U r z ą d z e n i a k a n a l i z a c y j n e w m i a s t a c h l i t e w s k i c h . Według wiadomości departamentu samorządowego, w Szawlach, Poniewieżu, Marjampolu i Wiłkomierzu projektuje się urządzenie kanalizacji i wodociągu.- W Szawlach wypadnie wyasygnować 2.400.000 lt., w Poniewieżu - 2.325.000 lt., w Marjampolu - 2.400.000 lt., w Wiłkomierzu - 500.000 lt.-

Narada w sprawie muzeum narodowego. W Kownie odbyła się narada inżynierów i architektów w sprawie budowy muzeum narodowego w związku z 500-leciem zgonu Witolda. Wybrano specjalną komisję dla opracowania projektu archiwum.-

Znalezienie archiwum. Podczas robót kanalizacyjnych w Kownie natrafiono na głębokości 2 metrów na skrzynię z dokumentami. Okazały się to księgi archiwalne z roku 1905 różnych instytucyj byłej gubernji kowieńskiej i innych.- Jak się przypuszczą, wśród dokumentów są zawarte materjały zarządu żandarmerji.-

Nowa ustawa o niesumiennej konkurencji. Departament handlu opracował nową ustawę o niesumiennej konkurencji, która zakazuje pod groźbą odpowiedzialności sądowej rozpowszechniania fałszywych wiadomości o upadłości konkurencyjnej firmy lub nieprawdziwych pogłosek, iż sprzedaje ona towar miernej wartości.-

Kary administracyjne. Z rozporządzenia komendanta miasta prezes rady Kasy Chorych z a urządzenie nielegalnego sjonistycznego zebrania został ukarany grzywną w wysokości 100 lt. z zamianą na 7 dni aresztu. Uczestnicy zebrania zostali od kary zwolnieni. Pozatem komendant ukarał 3 uczestników innego nielegalnego zebrania grzywną w wysokości 50 lt. lub 7 dni aresztu i 2 - grzywną w wysokości 25 lt. lub trzema dniami aresztu.-

Wyjazd prof. Woltera do Królewca. W dniu 26 b.m. do Królewca uda się prof. Wolter w celu zbadania znajdujących się w pruskiem muzeum dokumentów, dotyczących Wielkiego Księcia Witolda, oraz sfotografowania ważniejszych z nich.-

Sytuacja na rynku obuwia. Na rynku obuwia w Litwie sprzedaje się przeważnie damskie kolorowe obuwie produkcje czeskiej. Ceny na obuwie zmniejszyły się o 4 lt. i wynoszą obecnie 28 lt., w związku z czem zmniejszyła się również produkcja damskiego obuwia o 40 %. Popyt na obuwie jest dobry, protestu weksli niema, warunki rynkowe - normalne.-

Sytuacja na rynku włókienniczym. Tkaniny wełniane potaniały o 4 - 5 % inne ceny również wykazują tendencję zniżki. Ceny niektórych tkanin, produkowanych w Polsce, z powodu stosowanego do nich cła, podniosły się. Np. chustki wełniane kosztują od 7 do 10 lt., kołdry pluszowe - 25. Podrożały niektóre gatunki tkanin bawełnianych. Zamiast tkanin polskich częściowo sprowadza się z Rosji, częściowo zaś próbuje produkować z Czechosłowacji.-

Reforma Kasy Chorych. Departament samorządowy kończy opracowanie reformy Kasy Chorych. W całej Litwie będzie zorganizowana jedna kasa, która będzie ubezpieczała przed chorobą i przed innemi wypadkami. Na prowincji będą mianowani specjalni urzędnicy, którzy powołają rady, złożone na połowę z robotników i pracodawców. Te miejscowe rady będą wybierały przedstawicieli do wszechlitewskiej rady Kasy chorych, która również będzie się składała z jednakowej części robotników i pracodawców. Będzie to organ decydujący, zaś w skład organu wykonawczego wejdą 2 robotnicy, 2 pracodawcy i 1 przedstawiciel władzy, jednocześnie dyrektor zarządu. Dotychczas robotnicy płacili 3 % pensji do Kasy, pracodawcy - 2. Obecnie jedni i drudzy będą płacić jednakowy procent, oprócz tego pewien procent będą wpłacali rząd i samorządy.-

Budowa krematorjum w Kownie. Kowieńska Rada miejska uchwaliła zbudować w Kownie pierwsze w Litwie krematorjum. Ze względu na znaczne koszta, jakie ta budowa pociągnie za sobą, rada miejska uchwaliła odwołać się do ofiarności społeczeństwa i rządu.-

-----oooOooo-----